

## YÖNETMELİK

Tarım ve Köyişleri Bakanlığında:

**yağlı, lifli, tıbbi ve aromatik bitki tohumu sertifikasyonu  
ve pazarlaması yönetmeliğı**

## BİRİNCİ BÖLÜM

## Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

## Amaç ve kapsam

**MADDE 1 –** (1) Bu Yönetmelik, yağlı, lifli, tıbbi ve aromatik bitkilerin türlerine ait tohumlukların kaliteli ve standartlara uygun üretimini sağlamak amacıyla, sertifikasyon sistemi dahilinde gerçek veya tüzel kişiler tarafından üretilmesi ve pazarlanmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

## Dayanak

**MADDE 2 –** (1) Bu Yönetmelik, 31/10/2006 tarihli ve 5553 sayılı Tohumculuk Kanununun 6 ncı maddesi ve 21/12/1967 tarihli ve 969 sayılı Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Merkez ve Taşra Kurumlarına Döner Sermaye Verilmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

## Tanımlar

**MADDE 3 –** (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,
- b) Başvuru kuruluşu: Üretimin yapıldığı ildeki Bakanlık il müdürlüğü veya Bakanlık tarafından beyanname kabulü ve tarla kontrolleri için yetkilendirilen kuruluşları,
- c) Çeşit sahibi: Sertifikasyon için uygun olan ve kayıt altında olan çeşitlere ait tohumlukların üretiminden, çoğaltılmasından ya da çeşidin muhafazasından sorumlu kişi ya da kuruluşu,
- ç) Çeşit safiyeti: Tohumluğun sahip olduğu genotipten farklı olan çeşitlerin oranını,
- d) Elit tohumluk: Yeni ıslah edilmiş veya geçmiş yıllarda ıslah edilmiş olmakla beraber usulüne uygun olarak çeşit safiyeti muhafaza ve devam ettirilen doğrudan doğruya ıslahçı tarafından veya yetkili kuruluş tarafından kontrol edilen, orijinal tohumluğun başlangıcı ve diğer sınıftaki tohumlukların kaynağı olan tohumluğu,
- e) Ham tohumluk: Orijinal ve sertifikalı tohumluk sınıflarında üretilen, nihai sertifikalandırılmamış tohumlukları,
- f) Ham tohumluk sertifikası: Orijinal ve sertifikalı tohumluk sınıflarında üretilen, nihai olarak sertifikalandırılmamış tohumluklar için düzenlenen belgeyi,
- g) İzolasyon mesafesi: Tohumluk üretim alanlarında, birbirini tozlayıp dölleyebilecek tür, cins ve çeşitlerin üretimleri arasında bulunması gereken tozlanmayı engelleyecek minimum uzaklığı,
- ğ) KKG: Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,
- h) Kontrolör: Tohumluk sertifikasyonuna ilişkin kontrolleri yapan, numune alan ve piyasa denetimlerini yaparak bu konularda belge düzenleyen Bakanlıkça tohumluk kontrolörü olarak yetkilendirilen kamu görevlilerini veya özel kişileri,
- ı) Orijinal tohumluk: Elit tohumluktan veya kendisinden elde edilen, çeşit safiyetini ve sağlığını devam ettiren, araştırma, ıslah ve deneme kuruluşlarında veya bu kuruluşların denetimi altında yetiştirilen tohumluğu,
- i) Saf tohumluk: Yabancı maddeleri ayrılmış, aynı bitki çeşidine ait generatif veya vegetatif üreme kısımlarını,
- j) Sertifikalı tohumluk: Orijinal tohumluk veya kendisinden elde edilen, çeşit safiyetini ve sağlığını devam ettiren tohumluğu,
- k) Sertifikasyon kuruluşu: Bakanlık tarafından sertifikasyon ile yetkilendirilen kuruluşları,
- l) Tedarikçi: Tohumluk üreticilerinden temin edilen tohumlukları yeniden işleyen veya pazarlayan kişi veya kuruluşları,
- m) Tohumluk kademesi: Herhangi bir sınıfta tohumluğun yıl olarak üretilme süresini,
- n) Tohumluk numunesi: Tohumluk partisini temsilen partinin niteliklerinin tespiti ve sonucunda tohumluğa sertifika veya rapor verilebilmesi için tohumluk cinsine has laboratuvar analiz ve testlerine tabi tutulacak birim ağırlıktaki tohumluğu,
- o) Tohumluk standardı: Tohumluğun fiziksel ve biyolojik niteliklerini belirleyen kalite ölçülerini,
- ö) Tohumluk üreticisi: Tohumlukları üreten veya sözleşmeli olarak ürettiren, işleyen ve pazarlayan kişi veya kuruluşları,
- p) Tohumluk yetiştiricisi: Sözleşmeli olarak tohumluk üreticileri adına üretim yapan kişi veya kuruluşları,

- r) Tohumluk partisi: Tohumluk kontrol ve sertifikasyon sisteminde, bir numunenin alınmasına esas olan, bir sertifika veya raporun temsil ettiği, tohumluğun cinsine göre tespit edilmiş azami tohumluk miktarı,
- s) TTSM: Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkezi Müdürlüğünü,
- ş) Üretim sezonu: 1 Temmuzdan başlayarak bir sonraki yılın 30 Haziranına kadar olan dönemi ifade eder.

## **İKİNCİ BÖLÜM**

### **Sertifikasyon ve Pazarlama Esasları**

#### **Genel şartlar**

**MADDE 4 –** (1) Sertifikasyon sistemine ve pazarlamaya ait genel hükümler aşağıda yer almaktadır.

- a) Ek 1’de yer alan türlere ait tohumlukların sertifikasyon sisteminde üretilmesi için, tohumlukların ait olduğu çeşitlerin kayıt altında olması şartı aranır.
- b) Tohumluklar, Bakanlık tarafından yetki verilen gerçek veya tüzel kişiler tarafından üretilir ve pazarlanır.
- c) Elit ve orijinal tohumluk üretimleri ıslahçı, çeşit sahibi veya bunların yetki verdiği araştırma kuruluşları tarafından üretilir ve pazarlanır.
- ç) Tohumlukların üretildikleri üretim sezonu içinde sertifikalandırılmaları esastır. Aynı üretim sezonu içinde pazarlanamayan tohumluklar için ticarete arz olunmadan önce çimlenme analizlerinin yapılması gerekir.
- d) Tohumluk üretimlerinde izlenebilirlik; numune alma öncesinde beyanname numarası, numune alma sonrasında ise parti numarası ile sağlanır. Beyanname numarası ve parti numaraları tür veya çeşit değişse bile tekrarlanmaz. Beyanname numarası ile tarla kontrol raporu numarası "Üretici kuruluş kod numarası/Sıra numarası" şeklinde verilir.

#### **Beyanname verilmesi**

**MADDE 5 –** (1) Tohumlukların sertifikalandırılabilmesi için, tohumluk beyannamesi verilir.

(2) Tohumluk beyannameleri düzenlenmesi ve kabul edilmesi aşağıdaki yöntemle yapılır.

- a) Tohumluk üretimleri için Ek-2 veya Ek-3’de yer alan beyannamelerden uygun olanı doldurulur.
- b) Her tohumluk çeşidi ile her parsel veya her tarla için ayrı tohumluk beyannamesi düzenlenir.
- c) Tohumluk beyannameleri üç nüsha olarak düzenlenir,
- ç) Tohumluk beyannameleri ekiliş tarihinden itibaren otuz gün içinde başvuru kuruluşuna verilir.
- d) Başvuru sırasında tohumluk beyannamesine;
- 1) Ekilen tohumluğa ait sertifikanın aslı veya sertifikanın aslının bulunduğu resmi kuruluştan onaylı sureti,
- 2) Çeşide veya ebeveynlere ait özellik belgeleri,
- 3) Üretim tarlalarını gösteren krokiler eklenir.
- e) Kabul edilerek onaylanan beyannamelerin birinci nüshası tohumluk beyannamesini kabul eden kuruluştaki saklanır. İkinci nüsha tarla kontrollerinde kullanılması için kontrolörlere verilir. Üçüncü nüsha "SERTİFİKALANDIRMADA KULLANILAMAZ" kaşesi vurularak üreticiye verilir.

#### **Tarla kontrolleri**

**MADDE 6 –** (1) Tarla kontrolleri aşağıdaki esaslar dahilinde yapılır.

- a) Tarla kontrolü, Bakanlıkça yetkilendirilen kontrolörler tarafından yapılır. Tarla kontrolünün tamamlanmasından sonra kontrolör, beyanname bilgileri ve tarla kontrol standartlarını göz önünde bulundurarak, tarla kontrol raporunu üç nüsha halinde düzenler.
- b) Raporlarda silinti veya kazıntı yapılmaz. Değişiklik zorunlu ise yanlışlığın üzeri çizilerek doğrusu yazıldıktan sonra kontrolör tarafından paraflanır.
- c) Tarla kontrol raporunun birinci nüshası sertifikasyon kuruluşuna gönderilmek, ikinci nüshası ise itiraz halinde kullanılmak üzere başvuru kuruluşunda muhafaza edilir. Üçüncü nüsha "SERTİFİKALANDIRMADA KULLANILAMAZ" kaşesi vurularak üreticiye verilir.
- ç) Tarla kontrollerine göre tohumluğun hangi sınıf veya kademeye girdiği işaretlenir. Hiçbir sınıfa giremediği veya sınıf kaybettiği durumda bunun hangi sebeplerden ileri geldiği, kontrolör tarafından tarla kontrol raporuna işlenir ve sınıf kaybetme nedeni daire içine alınır.
- d) Tarla kontrolünde tohumluğun aranılan sınıfa girmesini engelleyen sebepler varsa ve teknik olarak bu engellerin yetiştirici tarafından giderilebilmesi mümkünse, yetiştiriciye Ek-4’de yer alan tarla kontrol ihbarnamesi verilir. İhbarnamede belirtilen zamanda kontrolör tarafından yeniden tarla kontrolü yapılır.
- e) Parsellerde yapılan kontroller neticesinde tohumluklar Ek-5’de yer alan tarla kontrol standartlarına uygun olma şartı aranır.

### **Ambalajlama ve etiketleme**

**MADDE 7 –** (1) Tohumluklar resmi olarak belirlenen şartlara uygun şekilde ambalajlanarak ve etiketlenerek satışa arz edilir. Ambalajlama ve etiketlemede aranacak şartlar Ek-6'da belirtilmiştir.

(2) Etiketler, TTSM veya Bakanlık tarafından yetki verilen kuruluştan tarla kontrol raporu sonuçlarına göre temin edilir.

### **Tohumluk numuneleri**

**MADDE 8 –** (1) Tohumluk numuneleri, Bakanlıkça belirlenen tohumluk numunesi alma esaslarına uygun olarak alınır ve ilgili sertifikasyon kuruluşuna gönderilir.

(2) Tohumluk partilerine ait asgari numune miktarı, azami ambalaj ve parti büyüklükleri Ek-7' de belirtilmiştir.

### **Tohumluk partilerinin işaretlenmesi**

**MADDE 9 –** (1) Tohumluk partileri, TR.00.KKKK.NNNN biçiminde numaralandırılır. Numaralandırmada;

- a) TR : Ülke kodunu,
- b) 00 : Tohumluğun üretildiği ilin plaka numarasını,
- c) KKKK : TTSM tarafından verilen üretici kod numarasını,
- ç) NNNN : Tohumluğun parti sıra numarasını ifade eder.

(2) Laboratuvara rutubet tayini için tohumluk numunesi gönderilecekse, numuneler Bakanlıkça belirlenen esaslara uygun olarak alınır ve ilgili sertifikasyon kuruluşuna gönderilir.

### **Laboratuvar kontrolleri**

**MADDE 10 –** (1) Tohumlukların laboratuvar analizleri Bakanlıkça görevlendirilen veya yetki verilen tohumluk sertifikasyon kuruluşları tarafından yapılır.

(2) Tohumluk sertifikasyon kuruluşları, sertifika verilmesi veya analiz raporu düzenlenmesi amacıyla kendilerine gönderilen tohumluk numunelerinde gerekli laboratuvar analizlerini yaparak sertifika veya rapor düzenler.

(3) Numune miktarı asgari numune miktarının altında ise numuneler laboratuvar analizlerine tabi tutulmaz.

(4) Tohumluklar, laboratuvar kontrolleri sonucunda, Ek-8'de yer alan standartlara uygun olmak zorundadır.

(5) Yönetmelik kapsamında yer alan bitki türlerine ait tohumluk üretimlerinin laboratuvar analizlerinde Avena fatua, Avena lodoviciana, Avena sterilis, Cuscuta spp. oranları sıfır olmak zorundadır.

### **Laboratuvar analiz sonuçlarının değerlendirilmesi ve belgelendirme**

**MADDE 11 –** (1) Tohumluk sertifikasyon kuruluşları tarafından yapılan laboratuvar analizleri sonucunda tohumluklara sertifika veya rapor düzenlenir.

(2) Tohumluk sertifikaları ve raporlar, KKGGM tarafından belirlenen formata uygun olarak sertifikasyon kuruluşları tarafından düzenlenir.

(3) Üreticinin talebi halinde hasat edilen, işlenmemiş tohumluklar için ham tohumluk sertifikası düzenlenir.

(4) Ham tohumluk sertifikası ile belgelendirilecek tohumluklardan numune alınır. Üreticinin talep etmesi durumunda, analiz sonuçları üreticiye bildirilir.

(5) Ham tohumluk sertifikası düzenlenen tohumlukların son kullanıcılara satışı yapılamaz.

(6) Tohumluk sertifikaları ve raporlar üç nüsha olarak düzenlenir. Sertifikanın veya raporun birinci nüshası üreticiye verilir, ikinci nüsha sertifikasyon kuruluşunda muhafaza edilir, üçüncü nüsha ise numuneyi gönderen başvuru kuruluşuna gönderilir.

(7) Tohumlukların piyasa denetimleri sırasında alınan denetleme numuneleri analiz sonuçları için tohumluk analiz raporu düzenlenir ve denetleme numunesi olduğu belirtilir.

(8) Tohumluğunun kalite değerini öğrenmek isteyen kişi veya kuruluşlara, tohumluğun menşei ve standartlara uygunluğu aranmadan, sahibinin beyanı esas alınarak ve talep edilen testler yapılarak analiz sonuçları bildirilir.

(9) Laboratuvar analizleri sonucunda, tohumluk sınıflarının hiçbirinin standartlarını tutmayan numunenin temsil ettiği tohumluklar için tohumluk olamaz raporu düzenlenir. Tohumluk olamaz raporu düzenlenen numunenin temsil ettiği partiler tohumluk olarak değerlendirilmez ve pazarlanmaz.

(10) Sertifikalandırılan ve bir yıl içinde satılmayan stoktaki sertifikalı tohumluklar için satışa arz edilmeden önce çimlenme analizi yapılır, tohumluk analiz raporu düzenlenir ve düşünceler kısmına sertifikayı düzenleyen kuruluşun ismi ve "... tarih ve .... sayılı sertifika ile birlikte geçerlidir" ibaresi yazılır.

### **Laboratuvar analizlerinin tekrarlanması**

**MADDE 12 –** (1) Tohumluk, laboratuvar analizleri sonunda cansız yabancı madde, ot ve zararlı ot tohumları, diğer mahsul tohumları oranının standartlarını aşması veya sözü edilen bu faktörler sebebiyle saf tohumluk oranının standardından düşük çıkması nedeniyle sınıf düşmüş ya da kaybetmişse; tohumluk üreticisi, ürettiği tohumluktan yeniden selektörleme yaparak numune alınmasını ve bu numunenin laboratuvar analizlerine tabi tutulmasını talep edebilir. Bu talep başvuru kuruluşuna bir dilekçe ekinde aşağıdaki belgelerle yapılır.

- a) Tarla kontrol raporu,
- b) Sertifikasyon kuruluşu tarafından verilen sertifika veya raporun aslı,
- c) Ek-9'da yer alan Analiz Tekrarı Formu.

(2) Başvuru kuruluşu, üretici tarafından yeniden seçtörlenen laboratuvar analizlerinin tekrarı istenen tohumluktan usulüne uygun tohumluk numunesi alarak, numune gönderme protokolü ve yukarıdaki belgelerin birer örneğini ekleyerek ilgili sertifikasyon kuruluşuna gönderir.

(3) İlgili sertifikasyon kuruluşu gerekli analizleri yapar. Analiz sonucunda düzenlenen sertifika veya raporların birinci nüshası üreticiye, ikinci nüshası başvuru kuruluşuna gönderilir. Üçüncü nüsha ise sertifikasyon kuruluşunda muhafaza edilir. Bu sertifika veya raporun düşünceler hanesine hangi sertifika veya raporun yerine geçerli olduğu yazılır.

#### **Laboratuvar analizlerine itiraz**

**MADDE 13 –** (1) Tohumluk sertifikasyon kuruluşları tarafından yapılan laboratuvar analizlerine üretici veya yetiştiriciler tarafından, sertifika veya raporun alındığı tarihten itibaren en geç otuz gün içinde itiraz edebilir.

(2) Laboratuvar analizleri ile ilgili itirazlarda referans laboratuvar olan TTSM yetkilidir.

(3) Tohumluk sertifikasyon kuruluşları tarafından yapılan laboratuvar analizlerine itiraz başvuru kuruluşuna bir dilekçe ekinde aşağıdaki belgelerle yapılır.

a) Tarla kontrol raporu,

b) Sertifikasyon kuruluşu tarafından verilen sertifika veya raporun aslı,

c) Ek-10'da yer alan Analiz İtiraz Formu.

(4) Başvuru kuruluşu, itiraza konu tohumluğun şahit numunesini yukarıdaki belgeleri de ekleyerek TTSM ne gönderir.

(5) Analiz sonucunda düzenlenen sertifika veya raporların birinci nüshası üreticiye verilir. İkinci nüsha ise sertifikasyon kuruluşunda muhafaza edilir. Üçüncü nüshası başvuru kuruluşuna gönderilir. Bu sertifika veya raporun düşünceler hanesine hangi sertifika veya raporun yerine geçerli olduğu yazılır.

(6) Referans laboratuvar olarak kabul edilen TTSM tarafından yeniden yapılan laboratuvar analizleri sonucunda verilen sertifika veya rapor kesindir.

#### **Tohumlukların yeniden ambalajlanması ve etiketlenmesi**

**MADDE 14 –** (1) Ham tohumluk sertifikası ile belgelendirilen tohumlukların yeniden ambalajlanması, etiketlenmesi ve sertifikalandırılması aşağıdaki şekilde yapılır.

a) Tohumluk sahibi kuruluş ham tohumluk sertifikası ile tohumlukların bulunduğu ildeki başvuru kuruluşuna müracaat eder.

b) Kontrolör tarafından sertifikanın temsil ettiği partiye ait ambalajlar üzerindeki etiketler sökülür ve sökülen etiketlerin temsil ettiği tohumluk miktarı tespit edilir.

c) Üretici veya tedarikçiler tohumluk partilerini paketleyerek etiketleme sonrasında, başvuru kuruluşuna numune aldırma talebinde bulunur.

ç) Farklı tohumluk partilerinden çeşidi, sınıf ve kademesi aynı olmak şartıyla paçal yapılabilir. Üretici veya tedarikçi her paçalı meydana getiren partilerin referans numaralarını ve paçalı oluşturan partilerin paçaldaki oranını gösteren kayıtları tutmak ve başvuru kuruluşuna bildirmekle yükümlüdür.

d) Kontrolör yeni oluşturulan partilerden numune alır. Numune gönderme protokolüne, müracaat esnasında verilen sertifikanın tarih ve numarası ile parti numarası veya numaraları işlenir ve ham tohumluk sertifikasının aslı ile birlikte ilgili sertifikasyon kuruluşuna gönderilir.

e) Sertifikasyon kuruluşları, sertifika düzenlenmesi amacıyla gönderilen tohumluk numunelerinde gerekli laboratuvar analizlerini yaparak, 11 inci madde hükümlerine göre sertifika veya rapor düzenler.

(2) İthal tohumluklar orijinal ambalajları bozulmadan ithal edildiği şekilde satışa arz edildiği gibi, ithal eden firma tarafından küçük paketlere bölünerek aşağıdaki şartlarla yeniden paketlenip satışa arz edilebilirler.

a) Bu tohumlukların yeniden ambalajlanması ve etiketlenmesi işlemleri TTSM tarafından birinci fıkra hükümlerine göre yürütülür.

b) OECD etiketli tohumluklar, ithal edilen ülkenin yetkili sertifikasyon kuruluşundan ithalatı yapan firma tarafından yazılı muvafakat alınır.

c) Bu tohumlukların sertifikasyon ile ilgili kalite kriterleri ve her türlü sorumlulukları ithalatı yapan ve yeniden paketlenme işleminden geçiren tedarikçi veya tohum üreticisine aittir.

ç) Paketlerin açılıp yeniden ambalajlanması işlemi yalnızca ithalatı yapan tedarikçi veya tohum üreticisi tarafından yapılabilir.

d) Paketleri açarak ambalajlanmasını yapan ithalatçı firma, yeni paketlerin üzerine tohumluk etiketlerinin üzerinde bulunması gereken bilgilere ilaveten "Bu tohumluk firmamızca ithal edilip firmamız tarafından yurt içinde paketlenmiştir" ibaresini koyacaktır.

e) Bu kurallar çerçevesinde yeniden etiketlenen ve ambalajlanan tohumluklar OECD sistemine göre sertifikalandırılmış kabul edilir.

f) Eğer paçalı meydana getiren partiler, farklı ülkelerde üretilen tohumluklardan oluşturulmuş ise, bu ülkelerin

isimleri etikette belirtilir.

#### **Kontrol denemeleri**

**MADDE 15** – (1) Orijinal ve sertifikalı sınıftaki tohumluk partilerinde son kontrol, elit sınıftaki tohumluk partilerinde ise ön ve son kontrol denemeleri TTSM tarafından yapılır. Bu denemelerde, tohumluk partilerini temsil eden örneklerin çeşit safiyeti yönünden belirlenen standartlara uygunluğu test edilir.

(2) Ön ve son kontrol denemelerinde çeşit safiyeti yönünden standartlara uygun olmayan parsellere ait tohumluk üretim alanları sertifikasyon kuruluşları tarafından denetlenir. Ön kontrol denemelerinde ardı ardına üç yıl çeşit safiyeti yönünden standartlara uygun olmadığı tespit edilen çeşitlerin kaydı, TTSM tarafından hazırlanan rapora istinaden, Bitki Çeşitlerinin Kayıt Altına Alınması Yönetmeliğinde belirtilen Tarla Bitkileri Tescil Komitesi tarafından iptal edilebilir.

#### **Pazarlama**

**MADDE 16** – (1) Kayıt listesinden çıkarılan çeşitlere ait tohumlukların, stokları Bakanlığa bildirmek kaydı ile en fazla üç yıl çoğaltım ve ticareti yapılabilir.

(2) İthal edilen tohumlukların, Yönetmelikte yer alan asgari sertifikasyon standartlarını karşılaması gerekir.

(3) Çoğaltım amacıyla en az orijinal sınıftaki tohumlukların ithaline izin verilir.

(4) Bu Yönetmelik hükümlerine göre üretilip belgelendirilen tohumluklar, 10/6/2005 tarihli ve 25841 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan "Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik" esaslarına göre belgelенmesi durumunda organik tohumluk olarak pazarlanabilir.

### **ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

#### **Çeşitli ve Son Hükümler**

#### **İdari yaptırımlar**

**MADDE 17** – (1) Tohumlukların üretim ve pazarlanmasında, 5553 sayılı Tohumculuk Kanununa aykırı hareket edenler hakkında, aynı Kanunun 12 nci maddesi hükümleri uygulanır.

#### **Ücretler**

**MADDE 18** – (1) Yönetmelik kapsamında yapılan tarla kontrolü, laboratuvar analizleri, belgelendirme ve etiket hizmetleri ücrete tabidir. Bu ücretler Bakanlık tarafından yeniden değerlendirilerek her yıl ocak ayında belirlenir. Ücretler, 28/12/2006 tarihli ve 26390 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan, "Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri Uygulama Yönetmeliği" hükümlerine göre, hizmeti veren kuruluşun döner sermaye işletmesi hesabına peşin olarak yatırılır.

#### **İstisnalar**

**MADDE 19** – (1) Bilimsel amaçlı çalışmalarda, araştırma ve geliştirme çalışmalarında ve genetik çeşitliliğin korunmasına yönelik çalışmalarda kullanılan tohumluklar ile üreticinin kendi ihtiyacını karşılamak amacıyla ürettiği tohumluklarda sertifikalandırma şartı aranmaz.

#### **Düzenleme yetkisi**

**MADDE 20** – (1) Bakanlık bu Yönetmeliğin uygulamasını sağlamak üzere her türlü düzenlemeyi yapmaya yetkilidir.

#### **Yürürlük**

**MADDE 21** – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

#### **Yürütme**

**MADDE 22** – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı yürütür.

**EK-1**

#### **YAĞLI, LİFLİ, TIBBİ VE AROMATİK BİTKİ TÜRLERİ LİSTESİ**

|    |                                             |                |
|----|---------------------------------------------|----------------|
| 1  | <i>Arachis hypogaea</i> L.                  | Yer fıstığı    |
| 2  | <i>Brassica juncea</i>                      | Hardal         |
| 3  | <i>Brassica napus</i> (L) partim            | Kolza          |
| 4  | <i>Brassica rapa</i> var. <i>silvestris</i> | Yem şalgamı    |
| 5  | <i>Cannabis sativa</i> L.                   | Kenevir        |
| 6  | <i>Carthamus tinctorius</i> L.              | Aspir          |
| 7  | <i>Glycine max</i> (L) Merr.                | Soya fasulyesi |
| 8  | <i>Gossypium spp.</i>                       | Pamuk          |
| 9  | <i>Helianthus annuus</i> L.                 | Ayçiçeği       |
| 10 | <i>Linum usitatissimum</i> L.               | Keten          |
| 11 | <i>Papaver somniferum</i> L.                | Haşhaş         |
| 12 | <i>Nicotiana tabaccum</i> L.                | Tütün          |
| 13 | <i>Sesamum indicum</i> L.                   | Susam          |
| 14 | <i>Crocus sativus</i> L.                    | Safran         |
| 15 | <i>Carum carvi</i> L.                       | Kimyon         |

|    |                                       |                     |
|----|---------------------------------------|---------------------|
| 16 | <i>Trigonella foenum L.</i>           | Çemen               |
| 17 | <i>Mentha spp.</i>                    | Nane türleri        |
| 18 | <i>Melisa officinalis</i>             | Oğul otu            |
| 19 | <i>Ocimum basilicum</i>               | Reyhan              |
| 20 | <i>Origanum vulgare subsp. Hirtum</i> | İstanbul kekiği     |
| 21 | <i>Origanum onites</i>                | İzmir kekiği        |
| 22 | <i>Origanum majorana</i>              | Mercanköşk          |
| 23 | <i>Thymbra spicata</i>                | Kara kekik          |
| 24 | <i>Satureja spp.</i>                  | Sater               |
| 25 | <i>Sinapis alba</i>                   | Beyaz hardal        |
| 26 | <i>Rosmarinus affinalis</i>           | Biberiye            |
| 27 | <i>Salvia officinalis</i>             | Tıbbi adaçayı       |
| 28 | <i>Salvia triloba</i>                 | Anadolu adaçayı     |
| 29 | <i>Salvia tomentosa</i>               | Tüylü adaçayı       |
| 30 | <i>Siderilis spp.</i>                 | Dağ çayı            |
| 31 | <i>Thymus spp.</i>                    | Kekik               |
| 32 | <i>Foeniculum vulgare</i>             | Rezene              |
| 33 | <i>Ferula spp.</i>                    | Çakşır              |
| 34 | <i>Pimpinella inisum</i>              | Anason              |
| 35 | <i>Angelica sylvestris</i>            | Melek otu           |
| 36 | <i>Carum carvi</i>                    | Kimyon (iki yıllık) |
| 37 | <i>Onothera biennis</i>               | Akşam çiçeği        |
| 38 | <i>Borago officinalis</i>             | Hodan               |
| 39 | <i>Matricaria recutita</i>            | Mayıs papatyası     |
| 40 | <i>Anthemis nobile</i>                | Alman papatyası     |
| 41 | <i>Echinacea spp.</i>                 | Ekinasya            |

Listede yer almayan türlere ait tohumluklar, aynı cinse ait türlere göre sertifikalandırılır.

**EK-2**

**TOHURLUK BEYANNAMESİ**  
(Hibritler çeşitler için )

|                                                                    |                                       |                                       |  |
|--------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|---------------------------------------|--|
| Beyannamenin (1)                                                   |                                       | Tarih:..../..../..... Numarası: ..... |  |
| Üreticinin adı soyadı (varsa), kurumu veya ticari ünvanı(2)        |                                       |                                       |  |
| Üreticinin açık adresi                                             |                                       |                                       |  |
| Tohumluğun cinsi ve çeşidi                                         |                                       |                                       |  |
| Botanik adı                                                        |                                       |                                       |  |
| Ekilen tohumluğun sınıf ve döl kademesi                            |                                       |                                       |  |
| <b>Ana Tohumluğun</b>                                              | Adı veya numarası                     | :                                     |  |
|                                                                    | Alındığı yerin adı ve adresi          | :                                     |  |
|                                                                    | Alınan tohumluk miktarı (kg)          | :                                     |  |
|                                                                    | Sertifikanın alındığı resmi kurum (3) | :                                     |  |
|                                                                    | Sertifikasının tarih ve numarası      | :                                     |  |
|                                                                    | Ekilen tohumluk miktarı (kg)          | :                                     |  |
|                                                                    | Tohumluğun ekildiği tarih (4)         | :                                     |  |
| <b>Baba Tohumluğun</b>                                             | Adı veya numarası                     | :                                     |  |
|                                                                    | Alındığı yerin adı ve adresi          | :                                     |  |
|                                                                    | Alınan tohumluk miktarı (kg)          | :                                     |  |
|                                                                    | Sertifikanın alındığı resmi kurum (3) | :                                     |  |
|                                                                    | Sertifikasının tarih ve numarası      | :                                     |  |
|                                                                    | Ekilen tohumluk miktarı (kg)          | :                                     |  |
|                                                                    | Tohumluğun ekildiği tarih (4)         | :                                     |  |
| Tohumluğun ekildiği tarla veya parselin yeri adı veya numarası (5) |                                       |                                       |  |
| Tarla veya parselin alanı (da)                                     |                                       |                                       |  |

Yukarıdaki beyanımın doğru olduğunu bildirir 5553 sayılı Tohumculuk Kanunu ve bu Kanuna ilişkin Yönetmeliklere uymayı taahhüt eder gereğinin yapılmasını arz ederim.

Tohumluk Yetiştiricisi  
Adı, Soyadı, Açık Adresi

Tohumluk Üreticisi  
Adı, Soyadı, Tarih, İmza

Kabul eden  
Adı, Soyadı, Tarih, İmza

Onaylayan  
Adı, Soyadı, Tarih

**Önemlidir:**

- (1) Beyannamenin tarih ve numarası beyannameyi veren tarafından yazılacaktır.
- (2) Sözleşmeli tohumluk yetiştiriliyorsa, sözleşme yapan firmanın adı yazılacaktır.
- (3) Sertifikayı veren tohumluk sertifikasyon kuruluşudur.
- (4) Ekilen tohumluğun kışlık-yazlık veya ana ürün- II. ürün ve örtü altı olduğu belirtilecektir.
- (5) Tohumluklar hangi il sınırları içerisinde ekilmiş ise o ilin adı da yazılacaktır.

**Ek-3**

**TOHURLUK BEYANNAMESİ**  
( Hibrit Olmayan Çeşitler İçin )

|                                                                      |                                       |
|----------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|
| Beyannamenin(1)                                                      | Tarih :.../.../..... Numarası : ..... |
| Üreticinin adı, soyadı (varsa), kurumu veya ticari ünvanı (2)        |                                       |
| Üreticinin açık adresi                                               |                                       |
| Tohumluğun cins ve çeşidi                                            |                                       |
| Botanik Adı                                                          |                                       |
| Ekilen tohumluğun sınıf ve döl kademesi                              |                                       |
| Tohumluğun alındığı yerin adı ve adresi                              |                                       |
| Alınan tohumluğun miktarı (kg)                                       |                                       |
| Tohumluk sertifika veya raporu hangi resmi kurumdan verilmiştir. (3) |                                       |
| Tohumluk sertifika veya raporunun tarih ve numarası                  |                                       |
| Tohumluğun ekildiği tarla veya parselin yeri adı veya numarası (4)   |                                       |
| Tarla veya parselin alanı (da)                                       |                                       |
| Bu tarlaya ekilen tohumluk miktarı (kg)                              |                                       |
| Tohumluğun ekildiği tarih (5)                                        |                                       |

Yukarıdaki beyanımın doğru olduğunu bildirir 5553 sayılı Tohumculuk Kanunu ve bu Kanuna ilişkin Yönetmeliklere uymayı taahhüt eder gereğinin yapılmasını arz ederim.

Tohumluk Yetiştiricisi

Tohumluk Üreticisi

Kabul eden

Onaylayan

Adı, Soyadı, Açık Adresi

Adı, Soyadı, Tarih, İmza

Adı, Soyadı, Tarih, İmza

Adı, Soyadı, Tarih, İmza

**Önemlidir:**

- (1) Beyannamenin tarih ve numarası beyannameyi veren tarafından yazılacaktır.
- (2) Sözleşmeli tohumluk yetiştiriliyorsa, sözleşme yapan firmanın adı yazılacaktır.
- (3) Sertifikayı veren tohumluk sertifikasyon kuruluşudur.
- (4) Tohumluklar hangi il sınırları içerisinde ekilmiş ise o ilin adı da yazılacaktır.
- (5) Ekilen tohumluğun kışlık-yazlık veya ana ürün- II. ürün ve örtü altı olduğu belirtilecektir.

**Ek- 4**

**TARLA KONTROL İHBARNAMESİ**

No Tarih : .....  
: .....

Yetiştiricinin Adı ve Soyadı : .....  
Adresi : .....  
Tohumluğun Cins ve Çeşidi : .....  
Ön Bitki : .....  
Tarla ve Parsel No. veya Adı : .....  
Tarla Alanı (Dekar) : .....  
Üretici : .....  
Düzenleme Tarihi : .....  
Ekilen Tohumluğun Alındığı  
Tarihteki Sınıfı ve Döl Kademesi:.....

**YAPILAN TARLA KONTROLÜNDE TOHUMLUĞUN  
ARANILAN SINIFA GİRMESİNİ ENGELLEYEN  
HUSUSLAR**

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

Yukarıda belirtilen hususlardan dolayı tohumluğunuz tarla muayenesi yönünden herhangi bir sertifikalı tohumluk sınıfına girmemektedir. Ancak teknik olarak bu engellerin tarafınızdan giderilmesi mümkündür. ....../...../20..... tarihinde kesin rapor verilmek üzere yeniden gelineceğinin bilinmesi ve gereğinin ona göre yapılması rica olunur.

İhbarnameyi düzenleyenlerin  
Adı, Soyadı, açık görev adresleri  
ve imzaları

İhbarnameyi alan yetiştiricinin  
Adı ve Soyadı  
İmzası

**EK-5**

**TARLA KONTROL STANDARTLARI**

a) Tohumluklara ait sınıf ve döl kademeleri

Tablo 1: Tohumluklara ait sınıf ve döl kademeleri

| Türler                                                                                                                               | Elit | Orijinal | Sertifikalı |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|----------|-------------|
| Yer fıstığı, soya                                                                                                                    | -    | 1        | 3           |
| Kolza, kenevir, aspir, keten, haşhaş, susam, safran, çemen, kimyon, tütün, kekik, ada ve dağ çayı, yem şalgamı, hardal, beyaz hardal | -    | 1        | 2           |
| Pamuk                                                                                                                                | 1    | 1        | 2           |
| Ayçiçeği ve hibritleri, hibrit pamuk, hibrit kolza                                                                                   | -    | 1        | 1           |
| Kök, kabuk ve yumrusunda yararlanılan tıbbi ve aromatik bitkiler                                                                     | -    | 1        | 1           |
| Herba, yaprak ve çiçeğinden faydalanılan tıbbi ve aromatik bitkiler                                                                  | -    | 1        | 1           |

b) Tarla kontrolü dönemleri

Tablo 2: Tarla kontrolü dönemleri

| Türler                                                                                            | 1.kontrol dönemi                      | 2. kontrol dönemi         | 3. kontrol dönemi                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|---------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|
| Pamuk                                                                                             | Pamuk kozalarının % 50 sinin açıldığı |                           |                                                                             |
| Hibrit pamuk                                                                                      | Erken çiçeklenme devresinde,          | Tam çiçeklenme devresinde | Çiçeklenmenin son döneminde ebeveyn bitkilerde polen verme döneminden sonra |
| Hibrit ayçiçeği                                                                                   | Tabla teşekkülü                       | %50 çiçeklenme            | -                                                                           |
| Kolza                                                                                             | % 50 kapsül                           |                           | -                                                                           |
| Hibrit kolza                                                                                      | Çiçeklenme öncesi                     | Çiçeklenme dönemi         | Çiçeklenme sonrası baba bitkilerin imhası                                   |
| Aspir                                                                                             | % 50 çiçeklenme                       | Hasat olgunluğunda        | -                                                                           |
| Ayçiçeği, tütün                                                                                   | % 50 çiçeklenme                       |                           | -                                                                           |
| Yer fıstığı                                                                                       | Kapsül oluşum zamanı başlangıcı       |                           | -                                                                           |
| Susam, kenevir, soya, keten, safran, çemen, kimyon, haşhaş, yem şalgamı, hardal, beyaz hardal (*) | % 50 çiçeklenme                       | Hasat olgunluğu           | -                                                                           |
| Kök, kabuk ve yumrusunda yararlanılan tıbbi ve aromatik bitkiler                                  | Tohum oluşumu sonrası                 | Hasat zamanında           | -                                                                           |
| Herba, yaprak ve çiçeğinden faydalanılan tıbbi ve aromatik bitkiler                               | % 85 çiçeklenmede                     | Hasat zamanında           | -                                                                           |

(\*) Çeşit safiyetinin kontrolü için ana kapsül esas alınır, hastalıklar her iki dönemde de kontrol edilir.

c) Ön bitki şartı

Tohumluk üretilen bir tarlaya, çeşit safiyetini korumak amacıyla, aynı çeşidin tohumluğu sınıf ve döl kademeleri birbirini izleyecek şekilde ekilebilir. Türler göre ön bitki şartları aşağıda belirtilmiştir.

- 1) Yer fıstığı, aspir, ayçiçeği, soya ve haşhaş tohumluk üretimi yapılacak tarlaya en az bir yıl aynı türe ait başka bir çeşit ekilmemiş olmalıdır.
- 2) Orijinal sınıfta kolza, hardal, beyaz hardal ve yem şalgamı tohumluğu üretilecek tarlaya en az dört yıl, sertifikalı sınıfta en az iki yıl *Cruciferae* familyasından bir bitki ekilmemiş olmalıdır.
- 3) Kenevir tohumluğu üretilecek tarlaya en az iki yıl başka bir kenevir çeşidi ekilmemiş olmalıdır.
- 4) Pamuk tohumluğu üretilecek tarlaya en az bir yıl *Malvaceae* familyasından bir bitki ekilmemiş olmalıdır.
- 5) Keten, tütün ve susam tohumluğu üretilecek tarlada ön bitki şartı aranmaz.
- 6) Tıbbi ve aromatik bitki tohumluğu üretilecek tarlada en az bir yıl aynı türe ait farklı bir çeşit ekilmemiş olmalıdır.
- 7) Hibrit kolza tohumluğu üretilecek tarlaya en az beş yıl *Cruciferae* familyasından bir bitki ekilmemiş olmalıdır.

ç) İzolasyon mesafeleri

Tablo 4: Türler ait izolasyon mesafeleri

| Türler              | İzolasyon Mesafesi (metre) |          |             |
|---------------------|----------------------------|----------|-------------|
|                     | Elit                       | Orijinal | Sertifikalı |
| Yer fıstığı, Keten  | -                          | 5        | 5           |
| Kolza, hibrit kolza | -                          | 1.000    | 400         |

|                                                                                 |    |       |       |
|---------------------------------------------------------------------------------|----|-------|-------|
| Kenevir                                                                         | -  | 500   | 500   |
| Aspir                                                                           | -  | 1.000 | 600   |
| Soya                                                                            | -  | 10    | 5     |
| Pamuk                                                                           | 50 | 50    | 15    |
| Hibrit pamuk                                                                    | -  | 800   | 600   |
| Ayçiçeği (*)                                                                    | -  | 3.000 | 2.000 |
| Haşhaş                                                                          | -  | 50    | 20    |
| Tütün                                                                           | -  | 400   | 400   |
| Susam, kimyon, safran, hardal, yem şalgamı ile diğer tıbbi ve aromatik bitkiler | -  | 400   | 200   |
| Çemen                                                                           | -  | 100   | 50    |
| <i>Lamiaceae</i> familyası bitkileri                                            | -  | 1500  | 1000  |

(\*) Hibrit çeşitler dahil

d) Tarla kontrolünde esas alınan birim sahalarda

1) Tütün tohumluk üretimleri için tarla kontrolüne esas olacak birim saha büyüklüğü 20 m<sup>2</sup>, hardal, beyaz hardal, yem şalgamı, kolza, kimyon, safran, çemen ve diğer tıbbi ve aromatik bitkiler için 10 m<sup>2</sup>'dir.

2) Yer fıstığı, kenevir, aspir, soya, pamuk, ayçiçeği, keten, haşhaş, susam türlerine ait tohumluk üretimleri için tarla kontrolüne esas olacak birim saha büyüklüğü yüz adet bitkidir. Hibrit çeşitlerde yüz ana ve yüz baba bitki esas alınır.

3) Birim sahalarda yapılacak kontrollerde tekrarlama sayısı tarla büyüklüğüne göre aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

|                      |                                |
|----------------------|--------------------------------|
| 0 – 50 dekar kadar   | 5,                             |
| 51 – 100 dekar arası | 10,                            |
| 101 dekar veya fazla | 15 birim sahada sayım yapılır. |

e) Türler göre tarla üretim standartları

#### A-YER FISTIĞI

| Faktörler (en çok %)                            | Orijinal | Sertifikalı 1 | Sertifikalı 2 ve 3 |
|-------------------------------------------------|----------|---------------|--------------------|
| Diğer tür ve çeşitler (Tip dışı bitkiler dahil) | 0        | 0.3           | 1                  |
| Yaprak lekesi ( <i>Cercospora sp.</i> )         | 0        | 0.5           | 3                  |
| <b>Kök çürüklüğü</b>                            | 0        | 0.5           | 5                  |

#### B-KOLZA

| Faktörler (dekarda bitki sayısı en çok)                                       | Orijinal | Sertifikalı 1 | Sertifikalı 2 |
|-------------------------------------------------------------------------------|----------|---------------|---------------|
| Diğer çeşitler (tip dışı bitkiler dahil)                                      | 25       | 50            | 100           |
| Kök uru ( <i>Plasmodiophora brassicae</i> )                                   | 0        | 0             | 0             |
| Siyah damar çürüklüğü ( <i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>campestris</i> ) | 0        | 5             | 25            |
| Boğaz kara çürüklüğü ( <i>Phoma lingam</i> )                                  | 0        | 0             | 0             |
| Erken kapsül yanıklığı ( <i>Alternaria spp</i> )                              | 5        | 25            | 50            |
| Beyaz çürüklük ( <i>Sclerotinia sclerotium</i> )                              | 0        | 20            | 40            |

#### C-KENEVİR

| Faktörler (en çok %)                     | Orijinal | Sertifikalı 1 | Sertifikalı 2 |
|------------------------------------------|----------|---------------|---------------|
| Diğer çeşitler (tip dışı bitkiler dahil) | 0        | 0.2           | 0.3           |
| Zararlı otlar (küsküt ve delice)         | 0        | 0             | 0             |

#### Ç-ASPIR

| Faktörler (en çok %)                               | Orijinal | Sertifikalı 1 | Sertifikalı 2 |
|----------------------------------------------------|----------|---------------|---------------|
| Diğer çeşitler (Tip dışı bitkiler dahil)           | 0.2      | 0.4           | 1             |
| Aspir yaprak lekesi ( <i>Alternaria carthami</i> ) | 0        | 0.1           | 0.2           |

#### D-SOYA

| Faktörler (en çok %)                                                                                                                                | Orijinal | Sertifikalı 1 | Sertifikalı 2 ve |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|---------------|------------------|
| Diğer çeşitler (tip dışı bitkiler dahil)                                                                                                            | 0.1      | 0.5           | 2                |
| Virüs hastalıkları (toplam)                                                                                                                         | 0        | 0             | 1                |
| Bakteriyel püstit ( <i>Xanthomonas axonopodis</i> pv. <i>glycines</i> )<br>Bakteriyel yanıklık ( <i>Pseudomonas savastoni</i> pv. <i>glycinea</i> ) | 0        | 0             | 1                |

|                           |   |     |   |
|---------------------------|---|-----|---|
| <b>Fungal hastalıklar</b> | 0 | 0.1 | 3 |
|---------------------------|---|-----|---|

#### E-HİBRİT PAMUK

| Faktörler (en çok %)                       | Orijinal | Sertifikalı 1 |
|--------------------------------------------|----------|---------------|
| Ana hatlarda tip dışı bitkiler (en çok %)  | 0,2      | 0,5           |
| Ana hatlarda polen veren bitki (en çok %)  | 0,1      | 0,3           |
| Baba hatlarda tip dışı bitkiler (en çok %) | 0,2      | 0,5           |

#### F-PAMUK

|                                                         | Elit | Orijinal | Sertifikalı 1 | Sertifikalı |
|---------------------------------------------------------|------|----------|---------------|-------------|
| Diğer çeşitler ve tip dışı bitkiler (en çok adet/dekar) | 0    | 0        | 10            | 30          |

| Faktörler (en çok %)                              | Orijinal | Sertifikalı 1 |
|---------------------------------------------------|----------|---------------|
| Tip dışı bitkiler                                 | 0.2      | 0.4           |
| Orobanşlı ayçiçeği                                | 0.1      | 0.2           |
| Mildiyö ( <i>Peronospora helianthi</i> )          | 0        | 0.2           |
| Kök çürüklüğü ( <i>Sclerotinia sclerotiorum</i> ) | 0        | 5             |

#### Ğ-HİBRİT AYÇİÇEĞİ

Tarlada kontrolü yapılacak hastalıklarla ilgili standartlar açıkta döllen ayçiçeği standartları ile aynıdır.  
A hattı Sitoplazmik erkek kısırdr. Polen tozu yoktur. F<sub>1</sub> tohumluk üretiminde ana hattı olarak kullanılır.  
B hattı Normal sitoplazmalı ve kendine fertildir. Polen tozu verir. Diğer özellikleri yönünden A hattının aynıdır. A hattının devamı ve çoğaltılmasında kullanılır. Restorer gen taşımaz.  
C hattı Sitoplazmik erkek kısırılığı gideren restorer gen taşır. Resesif dalı veya dalsız olabilir. F<sub>1</sub> hibrit tohumluğunun elde edilmesinde kullanılan baba hattıdır.

| Faktörler (en çok %)                              | A (Ana Hattı) | B   | C (Baba Hattı) |
|---------------------------------------------------|---------------|-----|----------------|
| Tek tablalı hat içindeki dalı bitkiler            | 0.1           | 0.1 | -              |
| Dalı hat içerisindeki tek tablalı bitkiler (*)    | -             | -   | 0.1            |
| Steril hat içerisindeki polen veren bitki         | 0.1           | -   | -              |
| Fertil hat içerisindeki steril bitkiler           | -             | 0.1 | 0.1            |
| Hatların genel durumuna uymayan tip dışı bitkiler | 0.2           | 0.2 | 0.2            |
| Orobanşlı ayçiçeği                                | 0,1           | 0,1 | 0,1            |
| Mildiyö ( <i>Peronospora helianthi</i> )          | 0             | 0.2 | 0.2            |
| Kök çürüklüğü ( <i>Sclerotinia cslerotiorum</i> ) | 0             | 5   | 5              |

(\*) C hattı (baba hattı) dalsız ise bu faktör değerlendirmeye alınmaz. Tek tablalı hatlardaki standartlar uygulanır. (A ve B hatları gibi).

#### H-KETEN

| Faktörler (en çok %)                     | Orijinal | Sertifikalı 1 | Sertifikalı 2 |
|------------------------------------------|----------|---------------|---------------|
| Diğer çeşitler (Tip dışı bitkiler dahil) | 0        | 1             | 2             |

#### I-HAŞHAŞ

| Faktörler (en çok %)                                        | Orijinal | Sertifikalı 1 | Sertifikalı 2 |
|-------------------------------------------------------------|----------|---------------|---------------|
| Diğer çeşitler                                              | 0        | 0.5           | 1             |
| Tip dışı (açık kapsüller 2. kontrolde)                      | 0        | 2             | 4             |
| Haşhaş mildiyö ( <i>Peronospora arborescens</i> )           | 0        | 0             | 1             |
| Haşhaş kök boğazı yanıklığı ( <i>Dendryphon papaveris</i> ) | 0        | 0             | 1             |

#### İ-TÜTÜN

| Faktörler (en çok %)                                                 | Orijinal | Sertifikalı |
|----------------------------------------------------------------------|----------|-------------|
| Diğer çeşitler (tip dışı bitkiler dahil)                             | 0        | 2           |
| Virüsle bulaşık bitkiler                                             | 0        | 2           |
| Tütünde vahşi ateş ( <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>tabaci</i> ) | 0        | 0           |

#### J-SUSAM

| Faktörler (en çok %)                           | Orijinal | Sertifikalı 1 | Sertifikalı 2 |
|------------------------------------------------|----------|---------------|---------------|
| Diğer çeşitler (tip dışı bitkiler dahil)       | 0        | 1             | 2             |
| Susam phyllody'si ( <i>Phytoplasma</i> spp.)   | 0        | 0             | 1             |
| Çökerten ( <i>Alternaria</i> sp.)              | 0        | 2             | 10            |
| Kök çürüklüğü ( <i>Fusarium</i> ve benzerleri) | 0        | 3             | 5             |

**K-KİMYON, SAFRAN, ÇEMEN VE DİĞER TIBBİ VE AROMATİK BİTKİLER**

| Faktörler (en çok %)                      | Orijinal | Sertifikalı 1 | Sertifikalı 2 |
|-------------------------------------------|----------|---------------|---------------|
| Diğer çeşitler ( tip dışı bitkiler dahil) | 0        | 1             | 2             |

**L-YEM ŞALGAMI, HARDAL ve BEYAZ HARDAL**

| Faktörler (en çok %)                      | Orijinal | Sertifikalı 1 | Sertifika 2 |
|-------------------------------------------|----------|---------------|-------------|
| Diğer çeşitler ( tip dışı bitkiler dahil) | 0,1      | 1             | 1           |

**Ek-6****AMBALAJLAMA VE ETİKETLEME****A.AMBALAJLAMA**

- a) Ambalaj üzerinde bulunması gereken minimum bilgiler;
- 1) Üretici veya tedarikçinin adı ve adresi,
  - 2) Tür adı,
  - 3) Çeşit adı
  - 4) Tohumluğun sınıfı ve kademesi,
  - 5) Ambalajın net ve brüt ağırlığı,
  - 6) Tohumluğun ilaçlı olup olmadığı, ilaçlı ise ilacın adı yazılmalıdır.
- b) Tohumluklar çuval, torba, paket veya kutu ambalajlar içinde satılır.
- c) Tohumluk ambalaj bilgileri silinmeyecek ve kazınmayacak şekilde olmalıdır.

**B.ETİKETLEME**

- a) Tohumluk Etiketlerinde Bulunması Gereken Minimum Bilgiler;
- 1) Etiket düzenleyen sertifikasyon kuruluşunun adı ve logosu
  - 2) Tohumluk partisinin numarası,
  - 3) Numunenin alındığı veya mühürlemenin yapıldığı tarih. Ay ve yıl olarak,
  - 4) Tür adı,
  - 5) Çeşit adı,
  - 6) Tohumluk sınıfı ve döl kademesi,
  - 7) Tohumluk ambalajının beyan edilen net ve brüt ağırlığı veya tohum sayısı,
  - 8) Tohum ilaçlanmışsa ilacın adı,
  - 9) Melez çeşitlerde melez kelimesi,
  - 10) Üretici firmanın adı ve adresi bulunmalıdır.
- b) Tohumluk sınıflarına göre etiketler aşağıdaki renklere uygun olarak düzenlenir.

| Tohumluk Sınıfları | Etiket Renkleri               |
|--------------------|-------------------------------|
| Elit               | Beyaz zemin üzerine mor kuşak |
| Orijinal           | Beyaz                         |
| Sertifikalı I      | Mavi                          |
| Sertifikalı II-III | Kırmızı                       |
| Ham Tohumluk       | Gri                           |

- c) Tohumluk etiketlerinin asgari boyutları 67 x 110 mm boyutlarında olmalıdır.
- ç) Etiketler dikme ve yapıştırma olarak hazırlanır.
- d) Islah materyallerinin satışı durumunda, ıslahçı, tohumluğu beyaz üzerine mor kuşaklı elit tohumluk etiketi ile pazarlayabilir.

**Ek-7**

**TOHURLUK PARTİLERİNE AİT ASGARİ NUMUNE MİKTARI,****AZAMİ AMBALAJ VE PARTİ BÜYÜKLÜKLERİ**

| Tür                              | Azami<br>Parti Büyüklüğü (*)<br>Ton | Azami<br>Ambalaj Ağırlığı (**)<br>Kilogram | Asgari<br>Numune<br>Miktarı<br>gram |
|----------------------------------|-------------------------------------|--------------------------------------------|-------------------------------------|
| Yer fıstığı                      | 25                                  | 50                                         | 2.000                               |
| Kolza                            | 10                                  | 50                                         | 200                                 |
| Kenevir                          | 10                                  | 50                                         | 1.000                               |
| Aspir                            | 10                                  | 50                                         | 1.500                               |
| Soya, pamuk                      | 25                                  | 50                                         | 1.500                               |
| Ayçiçeği                         | 25                                  | 50                                         | 1.000                               |
| Keten, kimyon                    | 10                                  | 25                                         | 200                                 |
| Haşhaş, tütün                    | 10                                  | 25                                         | 25                                  |
| Hardal, beyaz hardal             | 10                                  | 25                                         | 80                                  |
| Yem şalgamı                      | 10                                  | 25                                         | 140                                 |
| Kolza                            | 10                                  | 25                                         | 200                                 |
| Susam                            | 10                                  | 25                                         | 50                                  |
| Safran                           | 25                                  | 50                                         | 900                                 |
| Çemen                            | 10                                  | 25                                         | 500                                 |
| Lamiceae familyası               | 10                                  | 25                                         | 25                                  |
| Apiaceae familyası               | 10                                  | 25                                         | 200                                 |
| Diğer tıbbi ve aromatik bitkiler | 10                                  | 25                                         | 50                                  |

(\*) Azami parti büyüklüğü % 5'ten fazla aşılmayacaktır.

(\*\*) Adet olarak ambalajlanan tohumluklarda ağırlık bu miktarların üzerinde olamaz.

k-8

E

**LABORATUVAR STANDARTLARI****A-YER FISTIĞI**

| F a k t ö r l e r                       | Orijinal | Sertifikalı 1 |
|-----------------------------------------|----------|---------------|
| Saf tohumluk (en az %)                  | 99       | 98            |
| Cansız yabancı madde (en çok %)         | 1        | 2             |
| Diğer mahsul tohumları (en çok adet/kg) | 0        | 0,5           |
| Çimlenme (en az %)                      | 75       | 75            |

Yerfıstığı tohumluk numunesi laboratuvara kabuklu olarak geldiği takdirde kabuk kısmı cansız yabancı madde olarak değerlendirilmez. İç olarak gelmesi halinde kabuk kısmı cansız yabancı madde olarak değerlendirilir ve bu husus sertifika/rapor üzerinde belirtilir. Ayrıca ambalajlamanın kabuklu olarak yapılması halinde ambalaj ağırlığı %50'den fazla olamaz.

**B-KOLZA**

| F a k t ö r l e r                | Orijinal | Sertifikalı 1 |
|----------------------------------|----------|---------------|
| Saf tohumluk (en az %)           | 96       | 95            |
| Cansız yabancı madde (en çok%)   | 4        | 5             |
| Diğer mahsul tohumları (en çok%) | 0.5      | 1             |
| Ot tohumları (en çok%)           | 0.5      | 1             |
| Çimlenme (en az %)               | 85       | 85            |

**C-ASPIR**

| F a k t ö r l e r              | Orijinal | Sertifikalı 1 |
|--------------------------------|----------|---------------|
| Saf tohumluk (en az %)         | 99       | 98            |
| Cansız yabancı madde (en çok%) | 1        | 2             |

|                                   |     |     |
|-----------------------------------|-----|-----|
| Diğer mahsul tohumları (en çok %) | 0.1 | 0.5 |
| Çimlenme (en az %)                | 80  | 80  |

#### Ç-.KENEVİR

| F a k t ö r l e r                                        | Orijinal | Sertifikalı 1 |
|----------------------------------------------------------|----------|---------------|
| Saf tohumluk (en az %)                                   | 98       | 98            |
| Cansız yabancı madde (en çok %)                          | 2        | 2             |
| Diğer mahsul tohumları (en çok %)                        | 0        | 0.1           |
| Ot tohumları (en çok %)                                  | 0        | 0.1           |
| Zararlı ot tohumları (delice ve küsküt) (en çok adet/kg) | 0        | 0             |
| Diğer çeşitler (en çok adet/kg)                          | 0        | 2             |
| Çimlenme (en az %)                                       | 80       | 80            |

#### D-SOYA

| F a k t ö r l e r                        | Orijinal | Sertifikalı 1 |
|------------------------------------------|----------|---------------|
| Saf tohumluk (en az %)                   | 98       | 98            |
| Cansız yabancı madde (en çok %)          | 2        | 2             |
| Diğer mahsul tohumları(en çok %)         | 0        | 1             |
| Ot tohumları (en çok%)                   | 0        | 0.2           |
| Diğer çeşitler (en çok adet/kg)          | 10       | 20            |
| Çimlenme ve sert tohum toplamı (en az %) | 75       | 75            |

E-PAMUK (Hibrit Pamuk çeşitleri için Orijinal ve Sertifikalı sınıfa ait standartlar geçerlidir.)

| F a k t ö r l e r                            | Elit | Orijinal | Sertifikalı |
|----------------------------------------------|------|----------|-------------|
| Saf tohumluk (en az %)                       | 98   | 98       | 98          |
| Cansız yabancı madde(en çok%)                | 2    | 2        | 2           |
| Diğer çeşitler (en çok adet/kg)              | 10   | 20       | 50          |
| Çıplak tohumlar (en çok adet/kg) (*)         | 2    | 2        | 4           |
| Çimlenme (en az %)                           | 70   | 70       | 70          |
| Delinte Edilmiş Tohumlarda Çimlenme (en az%) | 80   | 75       | 75          |

(\*) Delinte edilmiş ve genetik olarak haysız tohumlarda aranmaz.

#### F-Hibrit ve Açıkta Döllenen AYÇİÇEĞİ

| F a k t ö r l e r                                            | Orijinal | Sertifikalı 1 |
|--------------------------------------------------------------|----------|---------------|
| Saf tohumluk (en az %)                                       | 98       | 98            |
| Cansız yabancı madde(en çok %)                               | 2        | 2             |
| Kök çürüklüğü ( <i>Sclerotinia sclerotiorum</i> ) (en çok %) | 0        | 0.05          |
| Çimlenme (en az %)                                           | 85       | 85            |

Kış nörserisi ile hibritlik oranı tespiti Türkiye’de veya yurtdışında tarafsız bir kuruluşa yaptırılabilir. Hibritlik oranı raporu sertifika verecek sertifikasyon kuruluşuna gönderilerek hibritlik oranının sertifikaya işlenmesi sağlanır.

#### G-KETEN

| F a k t ö r l e r                       | Orijinal | Sertifikalı |
|-----------------------------------------|----------|-------------|
| Saf tohumluk (en az %)                  | 98       | 98          |
| Cansız yabancı madde(en çok %)          | 2        | 2           |
| Diğer mahsul tohumları(en çok %)        | 0        | 0.1         |
| Ot tohumları(en çok %)                  | 0        | 0.1         |
| Zararlı ot tohumları (en çok adet/kg) * | 0        | 0           |
| Diğer çeşitler (en çok adet/kg)         | 0        | 0           |
| Çimlenme (en az %)                      | 80       | 80          |

#### Ğ-HAŞHAŞ

| F a k t ö r l e r               | Orijinal | Sertifikalı |
|---------------------------------|----------|-------------|
| Saf tohumluk (en az %)          | 95       | 95          |
| Cansız yabancı madde(en çok%)   | 5        | 5           |
| Diğer çeşitler (en çok adet/gr) | 0        | 14          |
| Çimlenme (en az %)              | 80       | 80          |

#### H-TÜTÜN

| F a k t ö r l e r | Orijinal | Sertifikalı |
|-------------------|----------|-------------|
|-------------------|----------|-------------|

|                                 |    |    |
|---------------------------------|----|----|
| Saf tohumluk (en az %)          | 95 | 95 |
| Cansız yabancı madde (en çok %) | 5  | 5  |
| Çimlenme (en az %)              | 75 | 75 |

#### I-SUSAM

| F a k t ö r l e r                 | Orijinal | Sertifikalı |
|-----------------------------------|----------|-------------|
| Saf tohumluk (en az %)            | 98       | 98          |
| Cansız yabancı madde (en çok %)   | 2        | 2           |
| Diğer mahsul tohumları (en çok %) | 0        | 0.1         |
| Ot tohumları (en çok%)            | 0        | 0.1         |
| Diğer çeşitler (En çok adet/kg)   | 50       | 150         |
| Çimlenme (en az %)                | 80       | 80          |

#### İ-Safran, Çemen

| F a k t ö r l e r                       | Orijinal | Sertifikalı |
|-----------------------------------------|----------|-------------|
| Saf tohumluk (en az %)                  | 98       | 95          |
| Cansız yabancı madde (en çok %)         | 2        | 5           |
| Diğer mahsul tohumları (en çok adet/kg) | 10       | 15          |
| Ot tohumları (en çok adet/kg)           | 0        | 10          |
| Diğer çeşitler (En çok adet/kg)         | 0        | 5           |
| Çimlenme (en az %)                      | 80       | 80          |

#### J-Kimyon ve *Apiaceae* familyası bitkileri

| F a k t ö r l e r                       | Orijinal | Sertifikalı |
|-----------------------------------------|----------|-------------|
| Saf tohumluk (en az %)                  | 99       | 99          |
| Cansız yabancı madde (en çok %)         | 1        | 1           |
| Diğer mahsul tohumları (en çok adet/kg) | 10       | 15          |
| Ot tohumları (en çok adet/kg)           | 0        | 10          |
| Diğer çeşitler (En çok adet/kg)         | 0        | 5           |
| Çimlenme (en az %)                      | 70       | 70          |

#### K-Lamiaceae familyası bitkileri

| F a k t ö r l e r               | Orijinal | Sertifikalı |
|---------------------------------|----------|-------------|
| Saf tohumluk (en az %)          | 95       | 95          |
| Cansız yabancı madde (en çok %) | 5        | 5           |
| Çimlenme (en az %)              | 70       | 70          |

#### L-Diğer tıbbi ve aromatik bitkiler

| F a k t ö r l e r               | Orijinal | Sertifikalı |
|---------------------------------|----------|-------------|
| Saf tohumluk (en az %)          | 95       | 95          |
| Cansız yabancı madde (en çok %) | 5        | 5           |
| Çimlenme (en az %)              | 65       | 65          |

#### M-Hardal, beyaz hardal, Yem şalgamı

| F a k t ö r l e r                                                                 | Orijinal | Sertifikalı |
|-----------------------------------------------------------------------------------|----------|-------------|
| Saf tohumluk (en az %)                                                            | 98       | 98          |
| Diğer Türlerle ait tohumlar (en çok%)                                             | 0,3      | 0,3         |
| Ot tohumları ( <i>Rumex acetosella</i> hariç <i>Rumex spp.</i> ) (en çok adet/kg) | 2        | 5           |
| Cansız yabancı madde (en çok %)                                                   | 2        | 2           |
| Çimlenme (en az %)                                                                | 85       | 85          |

Ek-9

### ANALİZ TEKRARI FORMU

Üreticinin Adı, Soyadı (varsa)

Kurumu veya Ticari Unvanı :  
Adresi :  
Tohumluğun cinsi ve çeşidi :

|                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                            |
|--------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|
| İlk Tohumluk Numunesi    | 1.Alındığı yerin adı ve adresi<br>2.Alan eksperlerin adı ve soyadı<br>3.Alan eksperin bağlı olduğu kuruluş<br><br>4.Sertifika veya raporu veren<br>Sertifikasyon Kuruluşu<br>5.Alınan sertifika veya raporun<br>tarih ve numarası<br>6.Sertifikadaki tohumluk<br>sınıfı ve döl kademesi | :<br>:<br>:<br>:<br>:<br>: |
| İkinci Tohumluk Numunesi | 1.Alınacağı yerin adı ve adresi<br>2.Tohumluğun miktarı (kg)<br>3.Tohumluk ambalaj adedi<br>4.Tohumluğun parti numarası<br>5.Selektörlemenin yapılacağı tarih<br>6.Selektörlemenin kaç gün süreceği                                                                                     | :<br>:<br>:<br>:<br>:<br>: |

Üreticinin  
Adı, Soyadı  
İmzası, Mühür ve Tarih

Ek-10

### ANALİZ İTİRAZ FORMU

Üreticinin Adı, Soyadı :  
Kurumu veya Ticari Unvanı :  
Adresi :  
Tohumluğun cinsi ve çeşidi :

|                 |                                                         |   |
|-----------------|---------------------------------------------------------|---|
| Şahit Numunenin | 1.Alındığı yerin adı ve adresi                          | : |
|                 | 3.Alan eksperin bağlı olduğu kuruluş                    | : |
|                 | 4.Sertifika veya raporu veren<br>Sertifikasyon Kuruluşu | : |
|                 | 5.Alınan sertifika veya raporun<br>tarih ve numarası    | : |

|  |                                               |   |
|--|-----------------------------------------------|---|
|  | 6.Ekilen tohumluğun<br>sınıfı ve döl kademesi | : |
|--|-----------------------------------------------|---|

Üreticinin  
Adı, Soyadı  
İmzası, Mühür ve Tarih

- Laboratuvar analizlerine yapılan itirazlarda bu form ekinde bulunması gereken belgeler:
  - o Tarla Muayene Raporları